

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. IV. De ijs, quæ Vicarius generalis non potest facere, sine speciali commissione Episcopi; & in primis, de potestate cognoscendi causas criminales, matrimoniales, & alias graviore expedendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

nisi vel ex jure scripto, vel ex recepta consuetudine probari possit, quod causa aliqua specialiter reservata sit Episcopo, hæc tamen in mandato generali plenam & liberam potestatem concedente, ad omnia faciendâ, quæ possit Episcopus, etiam si clausula addita sit, communicari ea, quæ speciale etiâ mandatum exigant, non comprehensa videatur, nisi specialiter exprimat, ut gloss. asserit in *c. 2. h. r. in 6. V. committantur*: & probari potest argument. *c. qui ad agendum 4. de procurator. in 6.* vel nisi exprimat saltem innum aliquid specialem commissionem requirens, & clausula generalis de omnibus aliis, speciali mandato indigentibus addita fuerit; quo in casu poterit quidem Vicarius generalis alia etiam non expressa, quamvis speciale mandatum requirerent, exequi, minora tantum tamen expressis, vel æqualia, non autem majora. Hæc tamen omnia plenius intelligentur ex sequentibus. Sit ergo.

§. IV.

De iis, quæ Vicarius generalis non potest facere, sine speciali commissione Episcopi; & in primis, de potestate cognoscendi causas criminales, matrimoniales, & alias graviores expediendi.

Inter causas, quæ speciale commissionem exigunt, neque in officio Vicariatus generaliter commissio, comprehensæ censentur, numerantur causas criminales primò, ut patet ex *c. licet 2. h. r. in 6.* (quæ hæc causæ inter negotia majora reputantur, cum in illis agatur de puniendo graviter delincente) nisi inquirat tantum & cognoscat de delictis, non ut ipse puniat, sed ut ad Episcopum

referat; vel nisi inquirat tantum ad emendationem, & scandala avertenda; vel nisi civiliter tantum de delicto aliquo agatur; vel nisi pœnæ tantum leves, mulctæ v. g. peculariæ, aut aliæ similes imponendæ essent, quibus in casibus etiam sine speciali commissione in causa tali criminali dicto modo procedi potest: quod si tamen expressè commissio ab Episcopo fuisset Vicario generali gravium delictorum punitio, non potest tamen ille pœnam à sacris canonibus constitutam, in mitiorem mutare, sine speciali etiam quoad hoc commissione.

Secundò numerantur ab aliquibus inter causas exceptas ab ordinario Vicariatus officio causæ matrimoniales, quia tam de jure antiquo, *c. accedentibus 12. de excess. Pralat.* quam de jure Trident. *sess. 24. c. 20. de reform.* causarum matrimonialium cognitio Episcopalis dignitatis esse dicitur, & passim causæ matrimoniales criminalibus æquiparantur, ac inter arduas numerantur *c. penult. de integ. restit.* valde tamen probabile est etiam contrarium, quod ex officio generali jus habeat cognoscendi causas matrimoniales Vicarius generalis, prout colligi potest ex *c. 1. de frigidis &c. junct. gloss. V. missum, & ex c. final. de cognat. spirit.* cum causæ matrimoniales non sint difficiles aded, & arduæ, ut à solo Episcopo cognosci, & expediti possint; & in relat. *c. penult.* æquiparentur criminalibus in hoc tantum, quod per arbitros cognosci non possint; Trident. verò & *c. accedentibus* non adimat Vicario generali jus cognoscendi causas matrimoniales, cum eadem illi sit cum Episcopo jurisdictio, sed inferioribus tantum Episcopo

copo Prælatis, qui distinetam jurisdictionem ab Episcopo habent, uti sunt Archidiaconi, in quibusdam partibus, Decani rurales &c. Attendenda tamen est hac in re consuetudo diœcesis.

Tertio non potest Vicarius vi commissionis generaliter sibi factæ, diœceses visitare; synodum congregare, ultimas pias voluntates exequi, litteras dimissorias dare; res Ecclesiæ alienare; causas feudales cognoscere; aut juramentum fidelitatis à Vasallis, qui feudum Episcopale habent, recipere; indulgentias concedere; ea, quæ ordinis Episcopalis sunt, exercere; nisi sit in Pontificalibus etiam Vicarius; nec alteri potestatem concedere exercendi in diœcesi, cujus Vicarius est, Pontificalia, de quibus tamen, uti & pluribus aliis consulendum mandatum Vicariatus, & recepta consuetudo.

§. V.

An Vicarius Episcopi, vi generalis mandati, sine speciali commissione, possit conferre beneficia Ecclesiastica, vel aliter circa illa disponere?

EX c. cum in generali h. t. in 6. satis patet, quod vi commissionis suæ generalis non possit Vicarius generalis beneficia conferre; neque enim potestas illius, quæ ob necessitatem aliquam in subsidium Episcopi instituta est, ad liberales donationes, qualis est beneficiorum collatio, extendi debet (& hinc potest Episcopus per specialem gratiam concedere Vicario suo potestatem, vel per totam diœcesin conferendi beneficia, ad suam collationem, de jure communi spectantia, vel ad certa tantum

beneficia, aut certi cujusdam districtus, aut certæ personæ) neque potest Vicario ab Episcopo committi simul admittendi resignationem certi beneficii, & conferendi tale beneficium potestas, quia in tali casu committeretur beneficii, nondum vacantis conferendi potestas, quod fieri non potest; si prius tamen, resignationem certi beneficii admittendi sit concessa potestas, potest ejusdem postea beneficii conferendi dare potestatem Vicario Episcopus juxta gloss. communiter receptam in c. deliberatione 4. §. prohibemus V. cuicumque de off. legat. in 6. sicuti autem ex eo, quod sit concessa potestas Vicario resignationes liberas admittendi, concessa non videtur potestas conferendi talia beneficia, sic non est concessa potestas tales beneficiatos suis beneficiis privandi, cum hæc potestates diversæ sint, & specialis illa concessa gratia, juri communi contraria, sit strictè explicanda, prout in pluribus casibus attendi debet. Neque tamen per hoc, quod Vicario suo conferendi beneficia potestatem contulerit Episcopus, censetur se ipsum eâ privavisse, sed potest adhuc per se ipsum talia beneficia conferre, & prævenire Vicarium, argu. c. dudum 14. §. nos igitur de præbend. in 6. & si dubitatur, quis altero prior contulerit, præferenda semper est Episcopi collatio.

§. VI.

An, & qualis potestas dispensandi, vel absolvendi, Vicario competat ex vi officii sui?

UT dispensare possit Vicarius in votis, juramentis, impedimentis, & legibus